

La increïble història de la dona de Goebbels

Ja fa cinquanta-cinc anys que Magda Goebbels es va suïcidar, juntament amb el marit i els fills, per ordre de Hitler. Filla adoptiva d'un jueu tradicionalista i ex-amant del dirigent sionista Haïm Arlosoroff, l'esposa del ministre nazi de Propaganda i Informació forma part de l'ombra mitològica del III Reich.

A principi de l'any, quan Teresa Flesch buidava el seu apartament de Tel-Aviv, va descobrir que a l'escriptori del marit, Max Flesch, hi havia un casset amb la inscripció: "Testimoni Goebbels-Arlosoroff". Max Flesch s'hi expressa en un hebreu imperfecte i amb accent *yekke* (jueu alemany). Es tracta de l'enregistrament del testimoni lliurat, el 29 de maig de 1983, per Max Flesch davant la comissió investigadora encarregada de la instrucció de la mort, encara no resolta, del dirigent sionista i laborista Haïm Arlosoroff, assassinat l'any 1933 en una platja de Tel-Aviv.

Flesch fou citat com a testimoni per aquesta comissió després d'afirmar que posseïa proves de la implicació del règim nazi en l'assassinat. Una volta instituït l'estat d'Israel, Flesch hi va exercir càrrecs molt importants. Nascut a Berlín, havia estudiat, com tants jueus acomodats més, en un prestigiós institut de la ciutat, que era també el d'Arlosoroff. Flesch digué a la comissió que va copsar els lligams que unien Arlosoroff i Magda Goebbels el 1967, després d'una reunió d'ex-alumnes a Berlín. "Arlosoroff tenia una germana, Lisa, que anava a la mateixa classe que una noia molt atractiva, Magda Friedlander", que, més tard, havia d'esdevenir Magda Goebbels.

Magda Goebbels no havia tingut una infantesa fàcil. Nascuda el novembre de l'any 1901, va ser fruit d'un breu romanç entre el pare biològic, l'enginyer Oskar Rietschler, i la minyona d'aquest,

Magda va ser la dona del ministre nazi Joseph Goebbels, amb qui va tenir sis fills.

Augustina Bahrand. Rietschler es va negar a contraure-hi matrimoni i a reconèixer la criatura, que fou enviada a un convent sinistre de Bèlgica. Més tard, Augustina va conèixer un jueu tradicionalista alemany, Max Friedlander, amb qui es va casar. Friedlander va acompanyar la muller a Bèlgica, va reconèixer la filla i li va donar el nom.

Magda tenia tretze anys quan va esclatar la Primera Guerra Mundial i els súbdits alemanys foren expulsats de Bèlgica. Com que li varen embargar els béns, Friedlander es veié forçat a sobreviure gràcies a petites feines i, final-

ment, es va separar d'Augustina l'any 1918. Malgrat això va continuar en contacte amb la filla adoptiva i li va pagar els estudis. Magda va conèixer Lisa Arlosoroff a l'escola.

Segons Anja Klabunde, especialista en història del III Reich i autor d'una biografia de Magda Goebbels (*Magda Goebbels*. Bertelsmann, Munic, 1999), "la mare de Magda, Augustina, descriu amb tot de detalls les excel·lents relacions que Magda i Lisa mantenien. Pels Arlosoroff, Magda era un membre més de la família. Ella ja tenia un fons jueu i la tradició jueva de la família Arlosoroff l'atreia molt. En aquell temps, els Arlosoroff eren pobres i Magda els duia sovint menjar que cuinava sa mare. Allí va conèixer Viktor, el germà gran, que ja era una figura destacada del Fòrum sionista de Berlín".

Hi hagué cap relació sentimental entre Viktor i Magda? "Magda assistia a totes les concentracions sionistes i passava gairebé tot el temps amb Viktor. Tots

els testimonis afirmen que estaven enamorats. Magda era una sionista fervent i va arribar a dur un braçalet amb l'estel de David que Arlosoroff li havia ofert. Quan Viktor Haïm deixà Alemanya el 1923 per establir-se a Palestina, Magda el va acompanyar a l'estació, va tractar de convèncer-lo perquè es quedara i va plorar molt en veient-lo partir".

Als divuit anys va conèixer Günther Quandt, un industrial alemany de quaranta anys, vidu i pare de dues filles, que se'n va enamorar bojament. Malgrat les diferències socials i el fet d'ésser filla natural, s'hi va casar poc temps després. Quina era la motivació de Magda? "Evidentment, Quandt li va oferir una vida acomodada. En va tenir un fill, d'ell, Harald. Però el va avorrir prompte i, després d'algunes infidelitats, li va demanar el divorci. Quandt s'hi va avenir i li va deixar, a banda una suma substancial, un apartament magnífic a Berlín, no gaire lluny del quarter general del partit nazi".

Magda esdevingué una habitual del Club nòrdic, lloc freqüentat per l'elit berlinesa de dretes. "Era una època de desordres –continua Anja Klabunde–, amb batalles freqüents entre nazis i comunistes. En aquell temps, Goebbels era el *Gauleiter* (cap) de la secció berlinesa del partit nazi. Un dia, Magda va acompanyar un amic a una concentració nazi. Frívola, però amb coneixements d'unes quantes llengües, fou captada perquè treballava de traductora a l'oficina de Joseph Goebbels".

La font principal de la informació sobre les relacions de Joseph Goebbels amb Magda Friedlander és el diari de Goebbels mateix: "En el diari, Goebbels hi narra com va conèixer Magda i va decidir de fer-la secretària personal mentre es demanava com declarar-li la seua passió. A la fi, Goebbels escriu en el seu quadern aquesta frase lacònica: 'Ahir al vespre Magda va venir a casa i vam passar una tarda excel·lent (1)'. En Goebbels, la xifra (1), que apareix

LA MATÈRIA
escrita

BENET ROSSELL

Sala Gòtica de l'Institut d'Estudis Ilerdencs. Lleida
De l'1 al 25 de febrer de 2001

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

D'esquerra a dreta, l'actriu txeca Lida Baarova, una amant de Goebbels que va morir ara fa mig any, i el matrimoni Magda i Joseph Goebbels.

en nombroses referències, significa una experiència sexual. Vist el seu poc èxit amb les dones, Goebbels n'estava ben orgullós”.

Al mateix diari, Goebbels no cessa d'interrogar-se sobre el passat de Magda. Segons ell, Magda havia dut una vida molt superficial i irresponsable i ara “en patim tots dos”. Cada dia més el “passat jueu” de Magda amenaça els seus projectes de matrimoni. Però no semblen poder passar l'un sense l'altre. Un dia, el cap del partit, Adolf Hitler, li demana que li presente l'estimada. Invitada a l'hotel Kaiserhoff, residència de Hitler, Magda hi acudeix amb el seu fill Harald, vestit amb l'uniforme de les Joventuts Hitlerianes. Captivat per la xica, Hitler provarà de seduir-la.

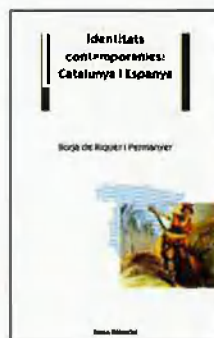
L'assassinat de Haïm Arlosoroff roman un misteri. Magda i Joseph Goebbels es casen el 19 de desembre de 1931. Hitler hi fa de testimoni. Durant la celebració del casament, la pare-

Eumo Editorial

Eumo és l'editorial de la Universitat de Vic
<http://www.eumoeditorial.com>

Nadal 2000

lla caminava agafada de les mans entre dues files de militants que els saluden a l'estil nazi. "Quan Hitler va arribar al poder —explica Anja Klabunde— va deixar Goebbels de banda. Malgrat la seua lleialtat cega al Führer, Goebbels no va obtenir immediatament cartera de ministre. Sens dubte, la proximitat de tots dos a la mateixa dona havia creat tensions".

Els pares de Magda no veien amb bons ulls com anaven els esdeveniments. A la mare de Magda, no li agradava aquest home, que ella trobava inestable. En una carta feridora, enviada el juliol del 1931, Max Friedlander intenta de dissuadir Magda del casament amb Goebbels. El 24 de juliol, Goebbels evoca aquesta carta sense mencionar en cap moment els orígens jueus de Friedlander, "un bergant i un mentider que tracta d'educar la filla de la manera més estúpida".

La situació econòmica de Goebbels, a l'època del casament, no era gens brillant. És així que es va instal·lar a casa de Magda que ensenyava les regles de l'etiqueta tant al seu marit, com a Hitler mateix i als seus camarades. Allí va començar a prendre forma el guió, dramàtic, d'un film negre dels anys 40. Segons l'argument d'aquest guió, és Goebbels qui s'amagava darrere l'assassinat d'Arlosoroff. Aquesta és la teoria que va suggerir Max Flesch a la comissió investigadora.

Invitat, a la primeria dels anys 70, per una associació berlinesa que volia honorar Arlosoroff, Flesch tenia l'encàrrec de recollir informació sobre la seua etapa d'estudiant. Gerda Luft, la primera

Per Goebbels, el fet que el pare adoptiu de Magda fóra jueu i que la seua millor amiga fóra jueva era suficient per a posar en perill la seua condició de dirigent nazi.

dona d'Arlosoroff, li havia confirmat el lligam amb Magda Friedlander. En canvi, recorda Teresa Flesch, "Max havia trobat molt agressiva Sima Arlosoroff, la viuda, i no en comprenia el perquè". Flesch explicà a la comissió que Lisa Arlosoroff s'havia inquietat quan li va contar el que havia descobert. "Li vaig demanar si coneixia Magda Friedlander. Em va respondre: 'Que si la coneix? Però si era amiga meua!' Estava molt nerviosa. Em jurava que tot allò era veritat. I va afegir: 'Però vostè m'ha de prometre silenci, tinc tanta por encara'. Teresa Flesch ens va fer pro-

metre que no en diríem res fins després de la seua mort. Estava absolutament convençuda que darrere aquest assassinat hi havia Goebbels, i encara tenia por dels nazis".

L'abril del 1933, quan Haïm Arlosoroff era director del departament polític de l'Agència jueva, va venir a Europa per intentar un acord de "transferència" amb el govern nazi, perquè autoritzés els jueus que desitjaven emigrar a Palestina a intercanviar els seus capitals per productes alemanys. Passejant pels carrers de Berlín, Arlosoroff va descobrir una foto de Goebbels en companyia de Magda, amb qui havia festejat. Anja Klabunde va trobar el diari d'un periodista jueu berlinès, Robert Weltsch, que contava l'escena de la foto i recordava que Arlosoroff havia estat a punt de desmaiar-se. Quan havia reaccionat, havia demanat a Weltsch si podria ser una bona idea aprofitar els seus lligams amb Magda per arreglar una cita amb Goebbels.

Arlosoroff va arribar a Berlín el 10 de maig de 1933 i el 29 de maig va anar-se'n en direcció a Praga. Va intentar de trobar-se amb Magda, però, a cada intent, aquesta el rebutjava. Segons Max Flesch, en una carta enviada a Lisa després de la seua estada a Berlín, Arlosoroff havia escrit: "He comès l'error de la meua vida telefonant a Magda Goebbels. Tem per la meua vida". Parlant d'això, Lisa sempre va afirmar, fins a la seua mort, que havia enviat la correspondència del seu germà al Mapaí [germen del futur Partit Laborista] i mai no l'havia recuperada.

Regaleu llibres per Nadal!

7 segles del viatge del Dant

Divina Comèdia

"La versió de Mira permet llegir la *Divina Comèdia* com el que és, abans de res: el relat d'un itinerari. Aquesta és l'aposta: una comèdia divina, sí, però sense coturns"

ENRICO COPPINI AVULI

Proa una altra manera de navegar

Dos dies després d'haver tornat a Palestina, Arlosoroff era assassinat per dos desconeguts a la platja de Tel-Aviv. El moviment laborista estava convençut que havia estat obra d'activistes de l'extrema dreta, que feia uns quants mesos que duia a terme una campanya contra tot compromís amb els nazis i que animava el boicot econòmic contra Alemanya. Aquesta acusació no tenia cap sentit per la dreta, que considerava que els assassins eren àrabs. Teresa Fleisch: "Lisa ens havia parlat molt sovint de la profunda amistat del seu germà amb Magda. Ella no tenia cap dubte de la implicació de Goebbels en l'assassinat".

Segons aquesta versió dels fets, publicada per primera volta l'any 1975 al diari *Ha'Aretz* pel periodista Haviv Kenan, Goebbels estava disposat a tot per amagar l'obscur secret de la seua dona. Volia silenciar qualsevol testimoni de les relacions mantingudes entre Magda i els jueus. Quan va descobrir que Arlosoroff havia deixat Berlín, devia enviar dos agents alemanys a Palestina que devien encarregar a dos àrabs que liquidaren Arlosoroff.

Les trobades amb Hitler, immortalitzades en fotos. Abonant aquesta versió, en la qual Goebbels estava sempre a l'aguait per amagar el passat de la seua dona, hi ha el testimoni d'un amic de Max Friedlander, el pare adoptiu de Magda. Segons aquest, des de l'abril del 1933, Friedlander fou detingut per la Gestapo i no va tornar mai més. El memorial de la comunitat jueva

Joseph Goebbels va admetre que Magda va ser la dona de la seva vida.

de Berlín esmenta la deportació, el 1937, d'un jueu anomenat Max Friedlander, que devia morir al camp de concentració de Sachsenhausen.

La família Arlosoroff ha negat sempre tot lligam amorós entre Haïm Arlosoroff i Magda Goebbels. Així i tot, la teoria del complot continua essent plausible, àdhuc sense la més mínima aventura entre Arlosoroff i Magda. Per Goebbels, el fet que el pare adoptiu de Magda fóra jueu i que la seua millor amiga fóra jueva era suficient per a posar en perill la seua condició de dirigent nazi. Només que s'haguera sabut que el

germà d'aquesta amiga jueva havia vingut a Alemanya com a dirigent sionista i que s'havia servit dels seus lligams amb Magda per acostar-se als dignataris nazis, n'hi hauria hagut prou per a arruïnar el futur polític de Goebbels.

Hi ha una altra versió, aportada per Anja Klabunde, que abona aquesta teoria. És possible que persones no-jueves hagueren testimoniats igualment sobre les relacions entre Magda i els jueus. Segons aquests testimonis, Magda va fer mans i mànigues per salvar Friedlander. Devia obtenir un permís que deslliurava son pare adoptiu de dur l'estel groc, amb què es devia salvar de la deportació. Segons aquesta versió, Friedlander es devia morir després de la guerra, encara que en manquen proves.

Un any després del casament, Magda va tenir Helga, la primera dels seus sis fills amb Goebbels. Encara que en el seu diari Goebbels parla de Magda dient que és "la dona de la [seua] vida", això no el priva de multiplicar les aventures. Nomenat ministre de Propaganda, esdevé un dels homes forts del règim i les actrius el cercaven per sol·licitar-li contractes. El 1938, quan la relació entre Goebbels i l'actriu txeca Lida Baarova arribà a les orelles dels dirigents nazis, Goebbels fou comminat a trencar la relació i Magda va demanar el divorci, però hagué de desdir-se'n per ordre de Hitler. Mentrestant, va esclatar la guerra i ja no va eixir mai més la qüestió del divorci. Encara que se'n va venjar vivint les seues pròpies aventures, Magda va esdevenir la sola i única confident de les detencions de Goebbels.

Regaleu llibres per Nadal!

Dos anys d'èxit als EUA

Barbara Kingsolver

"El llibre poderós de Barbara Kingsolver és una història de pecat i de redempció."

THE NEW YORK TIMES

"Una novel·la que s'ha de llegir amb respecte i serietat perquè ha estat escrita amb les vísceres de la intel·ligència i la ira dels justos"

ROBERT SALACHRIGAS LA VANGUARDIA

Prou una altra manera de navegar

Era Magda al corrent de tot allò que passava als territoris ocupats i de l'existència dels camps de la mort? Segons Anja Klabunde, "el seu marit li ho contava tot i ella era conscient de la sort que corrien els jueus d'Europa, però va decidir de no intervenir-hi. Amb les amigues més pròximes criticava certs aspectes de la política nazi. Per exemple, l'indignava que, els infants, els separaren tan aviat dels pares per tancar-los en una escola que els inculcava ideologia nazi. Però, a diferència d'algunes dones de dignataris, no hi va intervenir mai. La dona del mariscal Goering, per exemple, havia emprat sovint la seua influència per protegir actors jueus que coneixia. Malgrat això, i així ho reflecteixen clarament les Memòries d'Augustina Bahrand, Magda no era antisemita".

Magda Goebbels va passar la major part de la guerra en una casa als afores de Berlín. Les trobades amb Joseph han restat immortalitzades en fotos i documents descoberts fa un parell d'anys. La seua relació era molt intensa i explica sens dubte l'odi que alimentava Magda contra Eva Braun, l'amant de Hitler. Magda, durant el darrer any de la seua vida, es tornà a acostar amb força al marit. Escortada per una unitat de la Gestapo, passava llargues hores en companyia de Goebbels i dels dirigents nazis que intentaven de contenir els Aliats i la desintegració del Reich. "Tothom veia clarament que la guerra era perduda i que la conquesta d'Alemanya era imminent", diu Anja Klabunde. El 18 d'abril de 1945, dos dies

La vida de Joseph Goebbels va anar lligada a la d'Adolf Hitler fins a la fi. Als pocs dies de suïcidar-se el Führer i la seva esposa, també ho feien els Goebbels amb els seus sis fills.

abans de l'aniversari de Hitler, Goebbels va demanar a Magda que duguera els fills al *bunker* per a la vetlla de l'aniversari. Harald, el fill gran de Magda, era a l'exèrcit i fou capturat pels britànics. Va morir en accident d'aviació el 1962.

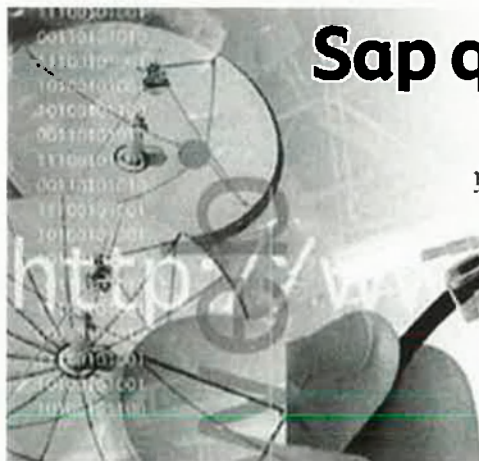
Malgrat l'aire festiu, la tensió era manifesta. Els russos s'acostaven a l'entrada de la ciutat i tothom comprenia que es tractava del final de la guerra. Només Magda hi havia dut els fills, davant la consternació d'alguns dels participants. Albert Speer, ministre d'Armament i de Producció, va suggerir l'evacuació dels xiquets. "No en són responsables, per què haurien de morir?".

En el moment que l'Exèrcit Roig entrava a Berlín, Hitler i Eva Braun es casaven (Goebbels hi va fer de testimoni) i a continuació es van suïcidar. La nit del primer de maig del 1945, després de la mort de Hitler, Magda i Joseph Goebbels van despertar els sis fills, que van morir després de menjar-se la xocolata que contenia cianur. Seguidament, Magda i Joseph varen pujar al primer pis del *bunker* i es van matar. Els russos van trobar els cossos dels sis xiquets al llit.

Ronen Bergman

© 'Ha'Aretz', Tel-Aviv

Traducció: A. Garcia, I. Albarracín

Sap què significa "e-business"?

És usar Internet per a 你就可以征服全世界 個體互共享社群 更棒的是，不久以後檔案格式將不限於，其他格式也能一網打盡 ... i tot això aplicat al seu canal de distribució, als seus proveïdors o directament al client final.

Si li ha "sonat a xinès" no es preocupe, nosaltres sabem com fer que el seu negoci siga **RENDIBLE** a Internet.

SiCon

Tlf: 963621321 Fax: 963619552
sicon@sicon.net